

IZRAEL

jiná země II.

Reportáž z jižního Izraele, listopad 2025

Jsou v Izraeli místa, která do 7. října roku 2023 znal málokdo – i mezi těmi, pro které je tato blízkovýchodní země srdeční záležitostí. Uplynuly sotva dva roky a na jedinou vsichni víme, kde na mapě hledat město Sderot, kde se nachází Re'im, místo hudebního festivalu Nova, případně co si představit pod pojmem Tkuma. Takže když mi izraelská přítelkyně Yael nabídla, že mně do těchto míst doprovodí, nerozmýšlela jsem se ani chvíli, ačkoli bylo od začátku jasné, že výprava to bude po všech stránkách náročná.

Zastávky na cestě: 1 – Sderot, 2 – Ofakim, 3 – Sa'ad, 4 – Tkuma, 5 – Re'im, 6 – Dekel

SDEROT

Začínáme ve Sderotu. Zdejší **policejní stanice** se stala jedním z prvních cílů onoho brutálního útoku z Gazy časně ráno 7. října, kdy sem dorazilo šestadvacet ozbrojených teroristů. Cílem bylo obsadit tento symbol izraelské autority a zlikvidovat jeho osazenstvo.

Když jsme přijely na místo, uvědomila jsem si, že jsem zde už kdysi dávno byla. Po celonočním bombardování města jsme tady tehdy viděli zbytky raket, které dopadaly na Sderot a policisté měli za úkol tyto zbytky dohledat a evidovat. V okolí jsme

Památník v Sderotu věnovaný obětem a hrdinům

také viděli hořící pole zapalovaná papírovými draky pouštěnými z Gazy... To bylo na podzim roku 2018. Dnes je budova policejní stanice totálně srovnaná se zemí a na jejím místě stojí památník se jmény obětí útoku, ale symbolizuje také zachráněné životy a naději do budoucna. Jednotlivé příběhy připomínají nápisy na pylonech, které tvoří centrální bod památníku.

„Jste izraelská policie?“

Ve Sderotu a jeho okolí se odehrávala neuvěřitelná dramata. Následující příběh se odehrál ve Sderotu a musím říct, mnou otřásl možná nejvíce z těch, které jsem slyšela. Když vraždící bandy pronikly do města, manželé Odaya a Dolev Swissa se pokusili odjet se svými dvěma malými dcerkami, Romi a Liou, jenže – prakticky vzápětí se střetli s teroristy; narazili na ně poblíž nákupního centra. Arabové nejdříve zavraždili otce a když se matka s oběma dcerami pokusila utéct, zastřelili také ji. Svědkem tohoto vraždění byl beduín Amer Sabila, který viděl, v jaké situaci se děti ocitly a chtěl je převést na policejní stanici poblíž (o té už byla řeč). Bohužel si nevšiml, že budova je v rukou teroristů a ti ho zastřelili také.

Šestiletá Romi Shira Swissa a její tříletá sestřička Lia přežily jen díky tomu, že ležely na podlaze auta a unikly tak pozornosti teroristů.

Když k autu dorazili izraelští policisté, odehrál se tento dialog:

Romi křičela: „Pomozte nám! Nebudete na nás střílet?“

Policista odpovídal: „Ne, nestřílíme, jsme od policie, máme tady zavražděnou ženu.“

Romi: „Jste izraelská policie?“

Policista: „Ano, zlatíčko, ano, jsme.“

Romi: „Vezměte nás!“

Policista: „Ano, vezmeme vás.“

Romi: „Mám tady ještě malou sestřičku!“

Policista: „V pořádku, vezmu vás obě.“

Romi: „Zachraňte nás!“

Velící policista uděluje příkaz zraněnému kolegovi: „Postarej se o ty děti, já zůstanu tady!“

Ve skříni v pozadí jsou zbytky raket, které v roce 2018 dopadly do Sderotu.

Policejní stanice ve Sderotu před a po útoku 23. 7. 2023

Na místě policejní stanice nyní stojí Památník a park hrdinů.

V našich podmínkách si to člověk dost obtížně umí představit; neumí si představit, čemu jsou vystaveny izraelské děti, ale tahle situace mluví za tisíce jiných a mimoděk dokladuje skutečnost, že pocit ohrožení pro ně není nic nového a ani nic zvláštního. Uvědomují si to prakticky neustále, a to bylo možná přesně to, co malé sourozenecké dvojici zachránilo život. Děvčátka věděla, že záchranu mohou poskytnout jen izraelské jednotky, proto ten úvodní dotaz... Promlouvá z toho čirá hrůza a je známým faktem, že územně vzato počet dětských psychologů v Izraeli je nejvyšší právě v oblasti Sderotu, který je napadán a bombardován z Gazy soustavně a nepřetržitě celá léta. Jestli někde izraelské děti vyrůstají s pocitem neustálého ohrožení a nebezpečí, je to právě tady. Traumatické zážitky budou v jejich myslích přetrvávat a provázet je po zbytek života. Viděla jsem zde školy chráněné zvláštním typem krytu, jde o jakési zastřešení proti dopadajícím střelám, a podobně jsou chráněna i školní a dětská hřiště. Kdo nevěří, ať si zajede do Sderotu.

Izraelská vysílací společnost Kan založila jakýsi digitální památník, webovou stránku Kan360, mapující masakry, které se v jižním Izraeli 7. října 2023 staly. Jsou zde zaznamenávány všechny příběhy. Ale: stejně jako jsem do dneška nenašla odvahu jít v Jad Vašem do památníku milionu a půl dětí vyvražděných během holocaustu, nenašla jsem ani odvahu přehrát si videa kanálu Kan. Prostě to nedokážu.

Pylon Are you with Israel? památníku v Sderotu věnovaný statečnosti Romy a Lii. Pylony jsou z materiálu bývalé policejní stanice

Dětské hřiště s protiraketovým krytem

Heally a její psi

Jedno z dramat, se mě dotklo osobně. Blízcí přátelé z východočeských Holic vlastní chovatelskou stanicí kanaánských psů a čile komunikují se svými izraelskými protějšky, taktéž chovateli. Heally Gross je jednou z těchto chovatelek – a zároveň kamarádek. Bydlí v městečku Ofakim, kousek od Sderotu. Když sobotu 7. října brzy ráno slyšela sirény, odvezla maminku, která je na invalidním křesle, do bezpečné místnosti a odvedla tam postupně všechny psy (má jich pět), protože neustávající, stále se přibližující výbuchy a střelba dávaly tušit, že se nejedná o běžný útok. A poté vypuklo peklo – a Heally vše dokumentovala a natáčela. Zatímco venku teroristé útočili na vše živé, mluvila ke svým psům a snažila se udržet je v tichosti, zvláště poté, kdy ji soused – policista, telefonicky upozornil, že má tu bandu přímo na dvoře. Heally na psy mluvila a uklidňovala je, což šlo velmi obtížně; kdo zná plemeno kanaánců, ví, o čem mluvím. Když jsem později viděla videa, kde do hluku vybuchujících střel, kulometné palby a hvízdání granátů promlouvá Heally uklidňujícím hlasem a psíci ani neštěknou, protože pochopili, že je nutné být zticha, považovala jsem to za zázrak. Stejným zázrakem bylo, že se teroristům nepodařilo proniknout do domu Grossových. Jejich činnost zaznamenala domovní kamera, takže i tento záznam jsem viděla. Procházeli se po dvoře s erpégěčky na zádech, jako by jim to tam patřilo a snažili se dostat dovnitř. Bez úspěchu. Mně se ježily vlasy hrůzou jenom u toho videa. Heally, její maminka i pejskové opustili bezpečnou místnost až po třiceti hodinách, protože IDF vyčistila město od teroristů teprve následující den.

Rodina Grossových tedy dopadla relativně dobře. Útok ale nepřežil soused – policista, který Heally varoval a poté šel bojovat s teroristy. Stal se jedním z padesáti tří Izraelců, kteří v městečku Ofakim přišli o život.

Heally Gross a její kanaánské psy

Maminka Heally Gross s psím kamarádem

Rachel z Ofakim

Další málo uvěřitelný příběh se stal také v Ofakim a jeho hlavní hrdinkou byla pětadesátiletá Rachel Edry. Když k ní 7. října ráno vtrhla banda teroristů, nepropadla panice, přestože velmi dobře věděla, že nevitání hosté přišli vraždit a ničit. Ti se tím ostatně ani netajili. Doma byl také Rachelin manžel David, před časem prodělal infarkt a vyhrožování rozhodně na lehkou váhu nebral.

Aby situaci odlehčila, Rachel se teroristů neustále ptala, zda něco nepotřebují, zda nemají hlad a žízeň, nabízela jídlo a nápoje, zpívala jim arabské písně, pak se dokonce dala do pečení domácích koláčků, kterými teroristy hostila. Prostě a jednoduše – nezpanikařila a snažila se získat čas.

Venku se mezitím rozehrála operace na záchranu jejich životů, ve které hrál klíčovou roli syn manželů Edryových Eviatar, povoláním policista; protiteroristické jednotce poskytl údaje o uspořádání místností a domovních prostor. Záchranná operace se rozběhla po patnácti hodinách, které pro zajatou manželskou dvojici představovaly peklo. Teroristé v jednu chvíli vyhrožovali odpálením granátu nad Rachelinou hlavou a o podobně hrůzné okamžiky nouze nebyla.

Vojákům se podařilo do domu vniknout střešním oknem, teroristy postřílet a manžele osvobodit. Příběh patří k těm nemnoha zázrakům s dobrým koncem, protože jiní takové štěstí neměli. Bojující vojáci a policisté mnohdy nacházeli uvnitř domů jen krev a rozstřílené zdi, ale také stoly plné jídla nebo surovin, ze kterých se jídlo mělo uvařit, protože v Izraeli se toho času připravovali na oslavu svátku Simchat Tóra...

Manželé Rachel a David Edry

Osiřelý stůl prostřený k oslavě a zdrčení vojáci

Ze Sderotu jsme jely na vyvýšeninu nad městem, které se říká Jakubův kopec. Z tohoto místa je dobře vidět pásmo Gazy; vzdálenost to není nijak ohromující a člověk lépe pochopí, jak bylo možné, že teroristé tyto vzdálenosti hravě překonávali. Měli ostatně k dispozici dostatek dopravních prostředků – výrazným způsobem jim na ně přispívá také Evropská unie. Spočítá někdy někdo, kolik tahle organizace vydává na svoje vlastní zničení? Protože pokud se některé prosté duše domnívají, že teroristické cíle se nacházejí pouze v Izraeli, ať se rozhlednou po západní Evropě, kde máme v různých institucích pevně instalováno Muslimské bratrstvo a jiná podobná „sdružení“ a projde si statistiky. Dnes už se i v západoevropských demokraciích smí částečně hovořit o jistém druhu kriminality, kterým jsou právě muslimské gangy proslulé. A domnívám se, že to „lepší“ nás teprve čeká...

Dalším cílem naší cesty byl mošav Sa'ad, který – ač nepříliš vzdálen od Gazy – vše přežil bez výraznějších šrámů. Navštívily jsme zde manžele **Bruriu** a **Ja'akova**, oba jsou ve věku blízkém se devadesátce. Brzy ráno poté, co se rozezněly sirény a přiletělo několik granátů, odešli do bezpečné místnosti a celou sobotu oslavovali šabat, modlili se a zpívali. Protože kanonáda přetrvávala, vůbec nevycházeli ven a co se děje v nejbližším okolí, netušili. Jejich způsob víry nedovoluje sledovat o šabat radio či televizi nebo manipulovat s mobilním telefonem, takže ke zprávám se dostali až večer a o to větší bylo jejich překvapení. Místní rádio, které oznamovalo zvýšenou aktivitu u hranic s Gazou už ráno, přineslo také informaci, že když teroristé dorazili k branám mošavu a našli je zavřené a zamčené, ani se nesnažili proniknout dovnitř a prostě odjeli. Neuvěřitelné se stalo skutkem, jak by řekl český literární klasik; Bruria a Ja'akov tento zázrak přičítají božímu řízení a boží ochraně a není na místě tuto jejich domněnku nějak zlehčovat, protože podobných případů bylo víc.

Památník Čtyř na vrcholu Jakubova kopce (Givat Kobi). V roce 2014 zde zahynuli čtyři izraelští vojáci při obraně Sderotu v boji proti teroristům, kteří se kousek odtud vynořili z podzemního tunelu

Cíle muslimských teroristů se nenacházejí pouze v Izraeli

Ostatně soudím, že kibucy, známé svojí otevřeností vůči arabské entitě, které se staraly o své přeshraniční sousedy, zajišťovaly jim lékařskou péči případně poskytovaly pracovní příležitosti a arabským dětem vzdělání, to odnesly nejvíc. Každý ať si odpoví sám, nakolik je tento způsob spolupráce produktivní či kontraproduktivní. Pořád totiž platí rčení: když ti soused říká, že tě chce zavraždit, věř mu...

Další z otřesných zážitků na nás čekal v místě zvaném Tkuma. Když se člověk vydává tam, kde se zvěrstvo stalo na chvíli domovem, tam, kde se lidská sídla pod útokem muslimských teroristických band ocitla v přímém ohrožení a mnohá byla úplně zničena, musí být připraven na extrémní nápor na psychiku. Ovšem něco takového jsem přece jen nečekala.

Slovy se to těžko popisuje; bylo to, jako by člověk skočil „placáka“ a místo na vodu narazil na skálu. Obrovský otřes. Izraelci tady shromáždili zbytky spálených a rozstřílených aut a motocyklů zlikvidovaných v celé oblasti během říjnového útoku.

Památník „Zeď aut“ v Tkumě

Obklopovaly nás celé hradby zrezavělých koster, táhnoucí se stovky metrů, z některých aut zbylo jenom šasi, těch několik málo, která neshořela a na kterých se zachovala barva, byla skrz naskrz prostřílená.

Rozstřílené, rozmlácené a spálené byly i sanitky, také na těch se muslimské hordy vyřádily nezávisle na tom, že ještě před nedávnem tyto vozy dopravovaly do nemocnic i Araby, protože Magen David Adom, izraelská obdoba Červeného kříže, nedělá rozdíl, vidí jen člověka, který potřebuje lékařskou pomoc. Krátce: byl to hnus v čisté podobě. Ruka se mi třásla tak, že fotit jsem mohla jen s obtížemi.

A znovu říkám: jestli se i po této apokalypse najde někdo, kdo je schopen prosazovat dvoustátní řešení, kdo je schopen obhajovat spolupráci s palestinskými Araby, kdo je schopen připnout si na tričko palestinskou vlajku případně se zabalit na znamení sympatií do kefije, toho je nutné poslat nejprve do

Jak vymytý mozek musí mít člověk, který zaútočí na sanitku?

Bílá Toyota – oblíbené auto palestinských teroristů

Otec Bena Benjamina
Shimonihó – „Anděla zachránce“

míst, kde slunce nesvítí, a hned poté do Tkumy. Tohle není právo na názor. To je podpora terorismu. Tečka.

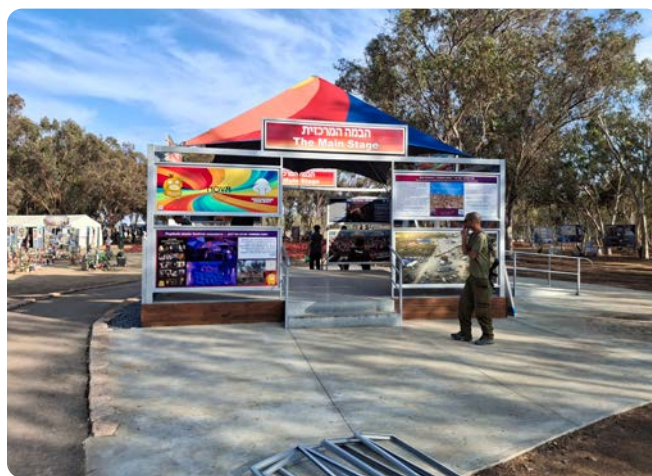
A pak jsme přišly k autu, u kterého postával chlapík v džínách a bílém tričku. Ukázalo se, že je to otec jednoho ze zavražděných Izraelců – a tam moje izraelská kamarádka ztratila nervy. Následoval záchvat nezvladatelného pláče a nekonečné uklidňování, které ale nebylo vůbec nic platné. Nijak jsem se nedivila, pochopitelně. Byl to strašný moment. Sama se sebou jsem měla dost co dělat; člověk se musel permanentně modlit, aby to všechno vydržel. Synovi zmíněného chlapíka přezdívali Izraelci „anděl – zachránce“: neustále se vracel do postižených oblastí a odvážel a zachraňoval lidi – aby nakonec teroristé zabili i jeho.

Benovo auto

RE'IM

Následovala cesta ke kibucu Re'im; před dvěma lety sem dorazilo palestinské komando a vyvraždilo několik set účastníků hudebního festivalu Nova. Člověk si něco takového dokáže jen obtížně představit, a to i když se pohybuje přímo mezi památníčky připomínajícími jednotlivé zavražděné, když stojí před vypálenou stanicí první pomoci Magen David Adom nebo když si čte záznam textových zpráv odesílaných těsně před smrtí. Nenašla jsem dodnes vhodná slova pro popis takového barbarství, takového brutálního násilí na nevinných lidech, a platí zde to, co už jsem zmínila v souvislosti s příhraničními kibucy, jejichž obyvatelé podporovali přeshraniční spolupráci s Araby z Gazy a osobně se zasazovali o zlepšení jejich životních podmínek, aby byli následně

Místo hlavního pódia festivalu Nova v Re'im

zlikvidování mezi prvními. Vybrat si pro pořádání jakéhokoliv festivalu otevřené místo poblíž hranice s pásmem Gazy nepovažuju za rozumné v žádném směru. Snad to budou mít na paměti všichni pořadatelé jakýchkoliv akcí v této oblasti.

Les památníků zavražděných účastníků festivalu. Červené sasanky kvetou v zimě v nedalekém lese Re'im, v památníku symbolizují ztracené mladé životy.

Poslední textové zprávy

Zed' hrdinů – policistů, kteří padli při boji s útočníky

DEKEL

Za dalším příběhem jsme s Yael musely jet prakticky až k hranicím s Egyptem – to ale nebyl problém, stejně jsme chtěly zajít do muzea Yamit v mošavu Dekel, který se nachází v předmětné oblasti. O statečných dívkách z tankové jednotky jsem slyšela hned po říjnové katastrofě před dvěma léty, ale teprve tady jsem se podrobněji dozvěděla, o co vlastně šlo.

„Neměly jsme čas myslet na strach“

Průzkumná jednotka Caracal operuje podél hranice s Egyptem ze základny tankového vojska Nitzana a slouží v ní jenom ženy. Ráno 7. října 2023

Dívky z tanku

probíhalo všechno jako obvykle, ale jen do okamžiku, kdy přišly zprávy o průniku velkého množství Arabů z pásma Gazy do vnitřního Izraele. Na pomoc vyrazila posádka ve dvou tancích a obrněném transportéru humvee a zapojila se do bojů u příhraničních kibuců Sufa a Holit, přičemž se jí podařilo ochránit většinu obyvatel obou kibuců, zabránit masakrům podobným těm, které se odehrávaly jinde a zlikvidovat mimo jiné celou jednotku Hamásu speciálně vycvičenou k pouličnímu boji.

Tankistky Hagar, Hila, Tal Sarah, Michal, Karni, Ofir a Tamar, všechny ve věku kolem dvaceti, zabezpečovaly průlomy na hranici s pásmem Gazy, likvidovaly desítky členů Hamásu, z nichž mnozí byli ozbrojení erpégěčky, což pro obrněná vozidla představuje dost velký problém (tyto zbraně jsou určeny k jejich likvidaci). Bitva trvala nepřetržitě sedmáct hodin a byla prvním případem v moderní vojenské historii, kdy se bojů účastnila čistě ženská obrněná jednotka. Přestože její zásah rozhodl o výsledku bojů v oblasti, a přestože velitelé vyjadřovali tankistkám hluboký respekt, tyto novodobé izraelské bojovnice se jako hrdinky rozhodně necítily.

V rozhovoru pro izraelskou televizní stanici Channel 12 zazněly mimo jiné tyto věty: „Pořád říkáš: „hrdinky“ a „historické“... Nepřipadám si jako hrdinka. Připadám si jako voják, který dostal rozkaz a splnil ho. To by udělal každý!“

Na konstatování, že jako ženy byly přece jen ve větším ohrožení, reagovala další tankistka: „No a co? Co na tom záleží? Věděl snad ten terorista, že v těch tancích jsou holky? Ne. Myslíš, že viděl, jak Michal koukají z pod helmy vlasy? Ne. Kluci nebo holky, co na tom záleží?“

Velitelka tanku Michal

Pro úplnost je nutné zmínit, že tato jednotka má ve svých řadách také Elinor Jusefovou, paramedičku arabského původu.

Do boje u severního pásma Gazy zasáhly i další ženy, vojákyně sloužící v jednotce bezpilotních letounů Izraelských obranných sil Sky Rider. Naváděly bojující jednotky a chránily je před nepřátelskou palbou. Tomuto útvaru ostatně velí žena, podplukovnice Reut Rettig-Weissová. V denním rozkaze pak bylo řečeno, že „tým Gaon byl očima i štítem bojujících týmů“.

Nasazení dívek v jednotkách Izraelských obranných sil má dlouhou tradici, přesto je obdivuhodné, jak se v této nenadálé situaci jednotlivé týmy se svými úkoly dokázaly vypořádat. Vysvětlení, proč tomu tak bylo, lze najít v konstatování jedné z vojákyně: „Tohle nebyla bitva s lidskými bytostmi. Nebyla v tom žádná lidskost a mým cílem je lidi chránit. Jejich cílem bylo lidi zabít.“

Návrat z jihu Izraele trval několik hodin a já jsem měla dostatek času absorbovat zážitky ze všech těch míst. Datum 7. října nebylo před dvěma léty vybráno náhodně. Tohle všechno se dělo přesně po padesáti letech a jednom dni od zahájení Jomkipurské války, kdy arabská vojska také zastihla Izrael nepřipravený. Nepřipravený na průnik nepřátel v takovém rozsahu, nepřipravený na razanci útoku. Tehdy ale proti sobě stály regulérní armády. V říjnu 2023 pronikaly do Izraele hordy brutálně vraždících zdivočelých Arabů a výsledná bilance byla tato:

přes dvanáct set Izraelců zavražděno, dvě stě padesát padlo do zajetí, odkud – pokud přežili – byli po obtížných vyjednáváních v dlouhých časových intervalech propouštěni nebo jejich mrtvá těla vrácena domů.

Netrvalo ovšem dlouho, náš zdeformovaný svět převrátil role a z napadeného udělal útočníka. Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen jen několik dní po útoku informovala

o ztrojnásobení finanční pomoci pro pásmo Gazy, přičemž i ten největší tupec ví, že tohle je jeden z mnoha sofistikovaných způsobů, jak sponzorovat terorismus. Tato bezbřehá relativizace očividného zla nás jednou zahubí. Stupidních hesel o globalizaci intifády jsou dnes všude tuny a prohamásovskou propagandu svět bez námitek chroupá jako vůl seno. Nechci budovat složitou konstrukci sestavenou z domněnek, ale na druhou stranu se mi ani nechce věřit, že by si vlády kolektivního Západu neuvědomovaly, co činí. Antisemitismus pronikl do nejvyšších pater světové politiky, ostatně, nikdy z nich zcela neodešel. Fackovací panák přece musí zůstat a tím je ve světě opět Žid. A pak je zbytečné se ptát: komu mohou konvenovat miminka upalovaná v elektrických troubách? Komu může konvenovat vyříznutí plodu z matčina těla? Komu může konvenovat palba na australské pláži Bondi, kde chtěli Židé oslavit svátek Chanuka? Byli a stále jsme svědky iracionální nenávisti k židovskému národu a jestli se s něčím nehodlám smířit, tak právě s tímto. K tomu mi dopomáhej Bůh.